

ҮЙЛДВЭР,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2013/04

Улаанбаатар хот
2013 он

ГАРЧИГ

Агуулга	Хуудасны дугаар
1. Аж үйлдвэрийн салбар	2
2. Мал аж ахуйн салбар	9
3. Үнэ	12
4. Газар тариалан	14

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 682.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.7 тэрбум төг буюу 3.0 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 1726.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 111.0 тэрбум төг буюу 6.9 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 1845.7 тэрбум төг болж, 1130.8 тэрбум төг буюу 61.3 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар байдлаар, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 ^{IV}	2013 ^{IV}	2012 ^{I-IV}	2013 ^{I-IV}	$\frac{2013^{I-IV}}{2012^{I-IV}} \%$
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн. /2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр/	189 479.9	175 494.1	662 818.4	682 498.0	103.0
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	60 664.2	52 243.6	191 030.8	206 755.6	108.2
Хүнсний бүтээгдэхүүн.					
ундаа үйлдвэрлэл	24 519.4	21 678.1	100 331.9	100 483.7	100.2
Тамхи үйлдвэрлэл	2 930.8	829.8	5 162.7	2 639.8	51.1
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	9 163.7	4 878.8	21 995.0	21 310.9	96.9
Хувцас үйлдвэрлэл. үслэг арьс					
боловсруулалт	526.4	697.6	1 826.1	2 263.6	124.0
Арьс шир боловсруулах. ширэн эдлэл. гутал					
үйлдвэрлэл	72.5	204.4	368.3	3 020.3	820.1
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	311.5	146.7	805.3	799.4	99.3
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	603.8	175.1	1 371.3	930.2	67.8

**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн,
дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, сая төг**

<i>Аж үйлдвэрийн салбар</i>	<i>2012^{IV}</i>	<i>2013^{IV}</i>	<i>2012^{I-IV}</i>	<i>2013^{I-IV}</i>	<i>Үүнээс: гадаадад</i>
Аж үйлдвэр. бүгд	533 454.0	497 272.9	1 783 098.4	1 845 711.1	1 130 837.2
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	189 191.6	185 469.3	524 744.1	612 731.1	280 107.6
Хүнсний бүтээгдэхүүн. ундаа үйлдвэрлэл	47 889.4	63 907.2	217 017.2	224 502.1	1 348.5
Тамхи үйлдвэрлэл	3 667.7	4 321.2	12 992.9	16 103.3	-
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	19 464.1	6 580.3	39 170.6	35 346.5	10 209.3
Хувцас үйлдвэрлэл. үслэг арьс боловсруулалт	846.7	1 146.9	3 048.1	6 713.8	2 196.6
Арьс шир боловсруулах. ширэн эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	69.6	78.0	348.4	2 094.3	1 529.9
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 038.6	911.1	3 106.6	3 917.1	-
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 285.6	880.0	3 964.5	3 816.1	-

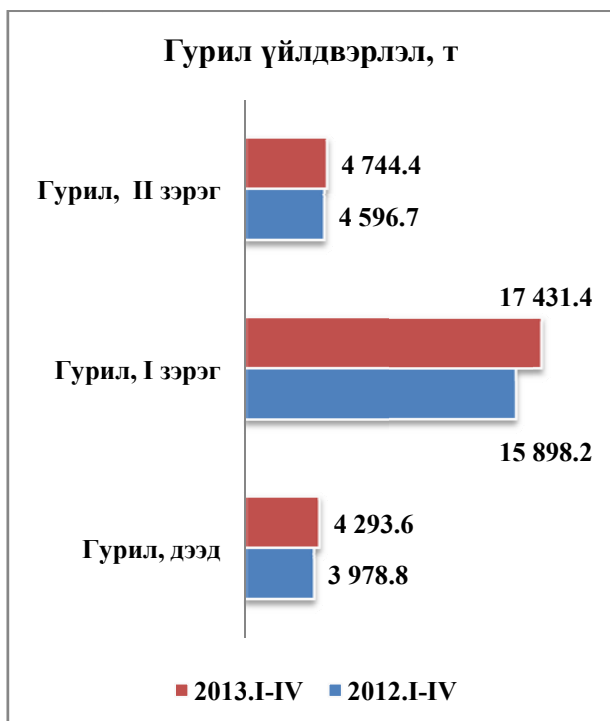
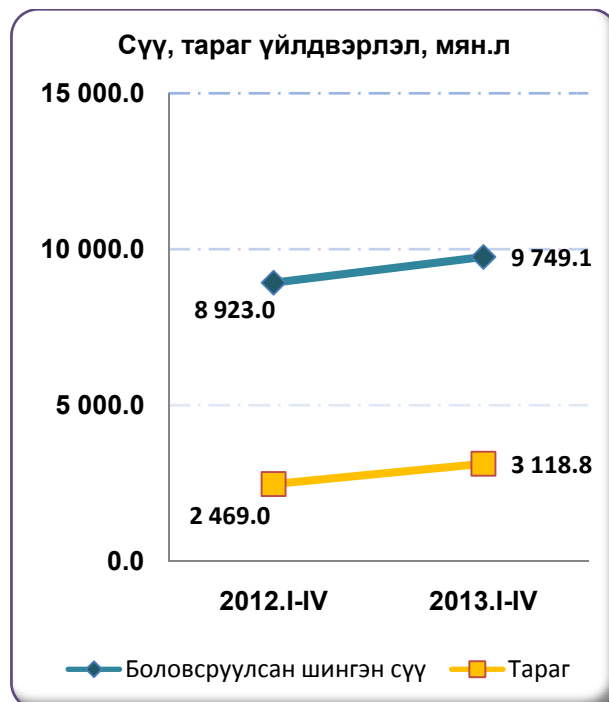
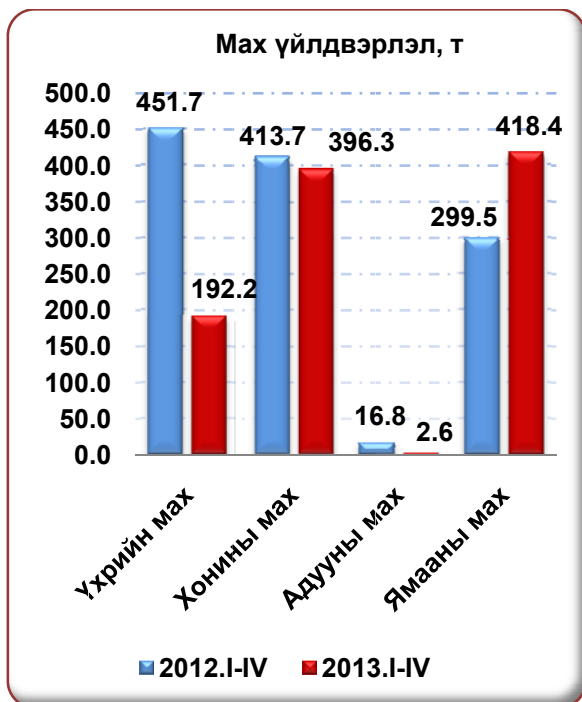
**Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт,
жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 ^{IV}	2013 ^{IV}	2012 ^{I-IV}	2013 ^{I-IV}	$\frac{2013^{I-IV}}{2012^{I-IV}}$ %
Хивс	мян.м ²	76.6	95.4	312.8	349.3	111.7
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	59.6	49.2	193.1	193.9	100.4
Самнасан ноолуур	тн	64.6	13.4	83.5	99.1	118.7
Эсгий	мян.м	11.9	12.8	96.8	41.9	43.3
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	-	0.8	2.2	4.7	213.6
Эсгий гутал	мян.хос	2.5	2.4	9.8	7.3	75.0
Нэхий дээл	ш	4	1 819	2 008	5 014	249.7
Савхин гутал. ботинк	мян.хос	0.8	0.7	4.3	5.2	122.7
Барилгын модон хаалга. цонх	м ²	369.2	790.8	1 288.4	2 803.2	217.6
Барилгын шалны банз	м ³	110.0	145.6	451.5	455.7	100.9
Зүсмэл материал	м ³	428.0	815.7	1 952.8	2 184.2	111.8
Дэвтэр	мян.ш	485.3	287.6	2 476.8	1 150.7	46.5
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	891.0	220.7	1 589.7	1 320.3	83.1
Сонин	сая.х.д.х	4.0	4.5	15.7	16.0	101.3
Ном	сая.х.д.х	4.3	4.4	16.6	15.8	95.4

**Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,
жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 ^{IV}	2013 ^{IV}	2012 ^{I-IV}	2013 ^{I-IV}	$\frac{2013^{I-IV}}{2012^{I-IV}}$ %
Үхрийн мах	т	7.0	-	451.7	192.2	42.6
Хонины мах	т	3.8	4.2	413.7	396.3	95.8
Адууны мах	т	-	-	16.8	2.6	15.5
Ямааны мах	т	-	-	299.5	418.4	139.7
Гахайн мах	т	1.8	1.9	6.2	7.7	124.2
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	85.9	24.0	421.9	274.2	65.0
Хиамны зүйл	т	169.6	181.2	612.0	749.0	122.4
Шингэн сүү	мян.л	2 424.1	2 712.4	8 923.0	9 749.1	109.3
Тараг	мян.л	1 130.0	944.1	2 469.0	3 118.8	126.3
Цөцгий, цөцгийн тос	т	129.8	29.2	535.8	550.4	102.7
Аарц, бяслаг	т	50.1	8.7	85.3	48.6	57.0
Дээд гурил	т	89.0	1 481.8	3 978.8	4 293.6	107.9
Нэгдүгээр гурил	т	1 832.0	2 890.1	15 898.2	17 431.4	109.6
Хоёрдугаар гурил	т	2 339.5	709.0	4 596.7	4 744.4	103.2
Талх	т	1 964.1	2 216.7	7 926.7	8 408.0	106.1
Нарийн боов	т	1 032.4	1 380.7	4 288.9	5 356.5	124.9
Бялуу	т	84.9	41.3	239.8	259.0	108.0
Чихэр	т	5.2	3.0	29.8	19.6	65.8
Гоймон	т	174.7	106.3	443.5	630.9	142.3
Спирт	мян.л	456.9	132.4	1 630.0	987.7	60.6
Архи	мян.л	1 665.8	1 417.2	8 913.9	7 742.4	86.9
Дарс	мян.л	10.8	3.6	32.6	26.5	81.3
Шар айраг	мян.л	5 481.6	3 817.3	20 887.1	20 369.3	97.5
Цэвэр ус	мян.л	3 491.5	3 230.4	9 610.3	11 125.1	115.8
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 267.4	6 331.3	20 741.6	24 108.0	116.2
Жүүс	мян.л	5 391.3	5 317.9	19 500.4	20 838.8	106.9

Экспортын гол нэрийн бараа, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэм. нэгж	2012 ^{I-IV}		2013 ^{I-IV}		$\frac{2013^{I-IV}}{2012^{I-IV}} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Адууны мах	т	250.1	639.8	506.0	1 570.0	202.3	245.4
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	941.9	531.0	359.2	298.7	38.1	56.3
Үхэр, адууны боловсруулсан шир	сая дм ²	20.8	2 705.4	27.4	3 135.1	131.5	115.9
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм ²	74.7	6 347.9	61.9	5 907.3	82.9	93.1
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм ²	28.5	2 945.1	57.9	5 981.6	203.3	203.1
Үхэр, адууны боловсруулаагүй шир	мян.ш	67.4	779.7	111.9	1 316.6	166.0	168.9
Хонины самнаагүй ноос	т	959.9	1 160.4	1 525.6	1 926.0	158.9	166.0
Бохир ноолуур	т	619.9	27 219.7	605.6	31 765.5	97.7	116.7
Самнасан ноолуур	т	101.7	9 603.2	55.0	5 076.8	54.1	52.9

Импортын гол нэрийн бараа, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2012 ^{I-IV}		2013 ^{I-IV}		$\frac{2013^{I-IV}}{2012^{I-IV}} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Өндөг	мян.ш	24 285.2	1 708.1	29 659.1	3 161.9	122.1	185.1
Төмс	т	1 167.0	263.8	9.9	2.5	0.8	0.9
Сонгино, сармис	т	4 341.0	772.5	5 735.1	876.3	132.1	113.4
Алим, лийр	т	951.0	516.3	6 257.0	1 802.2	6.6*	349.1
Ногоон цай	т	662.1	621.0	865.7	839.3	130.7	135.2
Цагаан будаа	т	4 091.9	1 906.0	3 004.9	1 205.0	73.4	63.2
Шар будаа	т	477.0	182.8	502.2	248.4	105.3	135.9
Гурил	мян.т	23.9	7 280.1	6.9	3 579.7	28.7	49.2

Ургамлын тос	т	1 983.2	2 783.7	1 390.1	2 127.9	70.1	76.4
Элсэн чихэр	т	11 407.0	5 543.6	11 420.8	5 266.9	100.1	95.0
Хатуу чихэр	т	1 618.5	3 172.8	1 585.4	2 781.3	98.0	87.7
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	3 500.2	2 900.1	4 294.9	3 764.1	122.7	129.8
Согтууруулах ундаа	мян.л	6 170.1	5 248.4	6 367.3	5 389.5	103.2	102.7
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	5 947.8	3 439.7	6 146.5	3 209.4	103.3	93.3
Янжуур	сая ш	677.9	19 325.4	709.3	19 854.8	104.6	102.7
Дүнсэн тамхи	т	56.7	235.8	75.6	340.2	133.3	144.3
Автобензин	мян.т	130.1	155 998.4	99.7	121 930.1	76.6	78.2
Дизель түлш	мян.т	231.4	279 929.9	197.2	242 859.8	85.2	86.8

Тайлбар: * -дахин

2.МАЛ АЖ АХУЙ

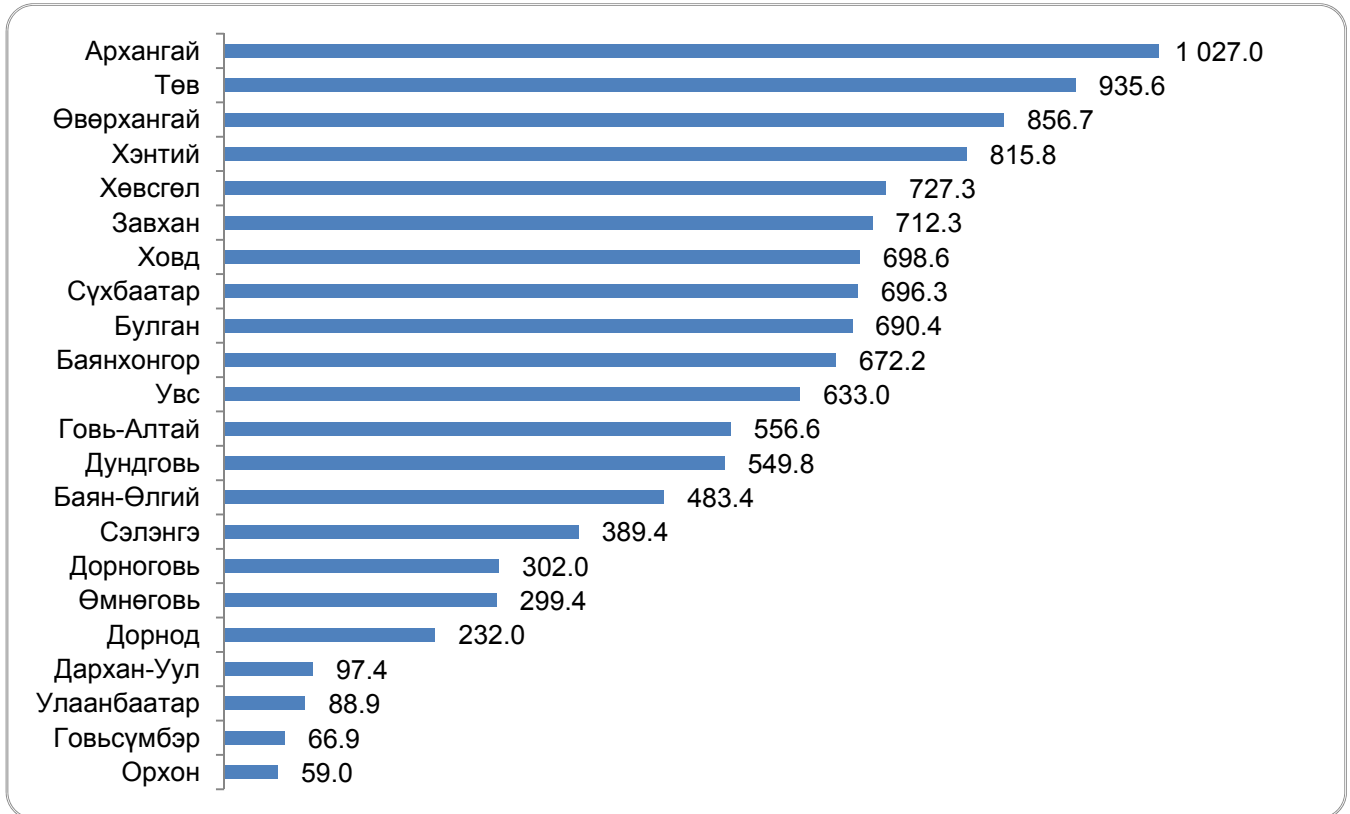
Улсын хэмжээнд 2012 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 17.7 сая хээлтэгч малын 65.3 хувь буюу 11.6 сая хээлтэгч 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар төллөсөн байна. Эм хонины 70.6 хувь, эм ямааны 68.8 хувь, ингэний 31.9 хувь, үнээний 30.7 хувь, гүүний 21.6 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 98.6 хувь буюу 11477.5 мян.толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1167.5 мянга буюу 11.3 хувиар илүү байна.

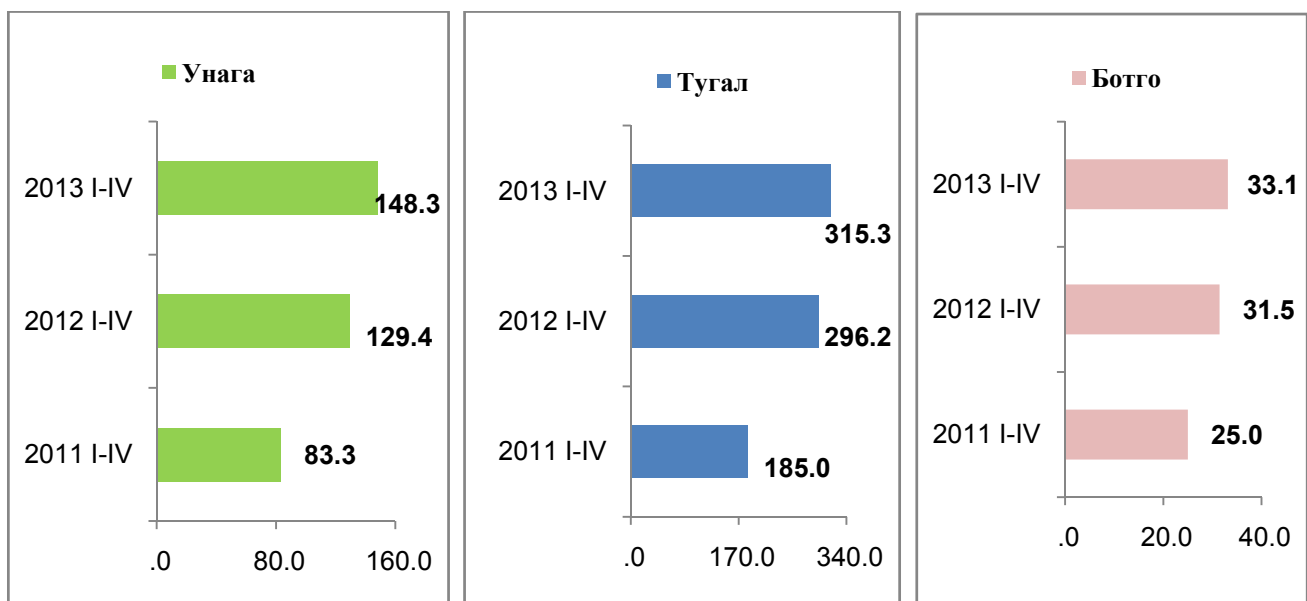
Унага бойжилт 98.1 хувь, тугал 98.2 хувь, ботго 98.9 хувь, хурга 98.8 хувь, ишиг 98.5 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1-0.3 пунктээр буурч харин ботго өмнөх оны түвшинд байна.

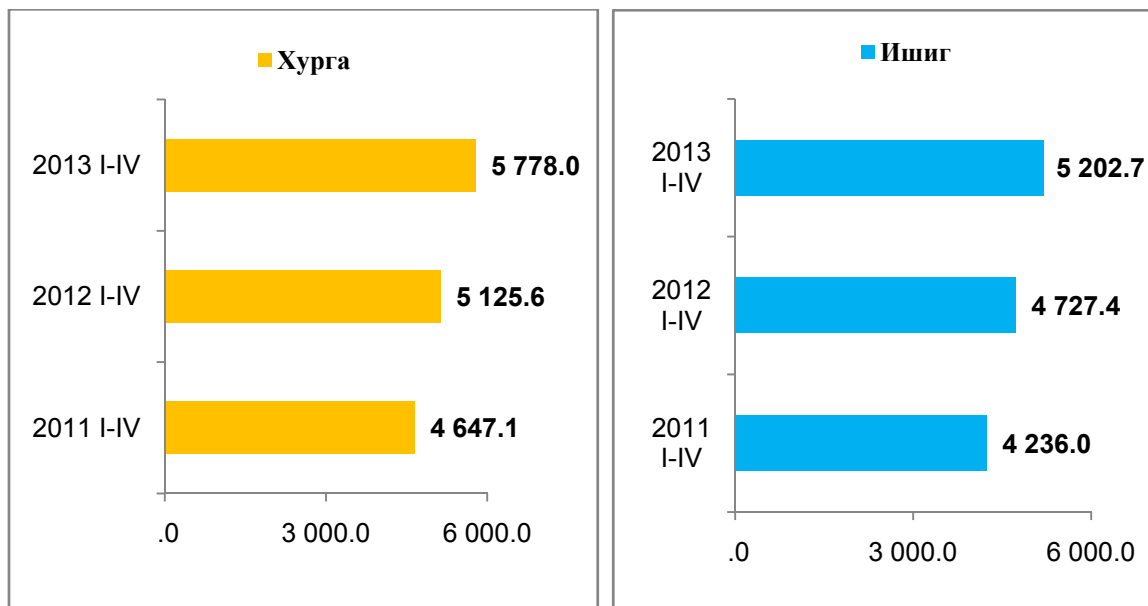
2013 оны 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар хээлтүүлэгт орвол зохих 56.7 мянган ингэний 96.9 хувь буюу 54.9 мянган ингэ хээлтүүлэгт орсон байна.

Төллөсөн хээлтэгч, аймаг, нийслэлээр, 2013 оны эхний 4 сард, мян.толгой

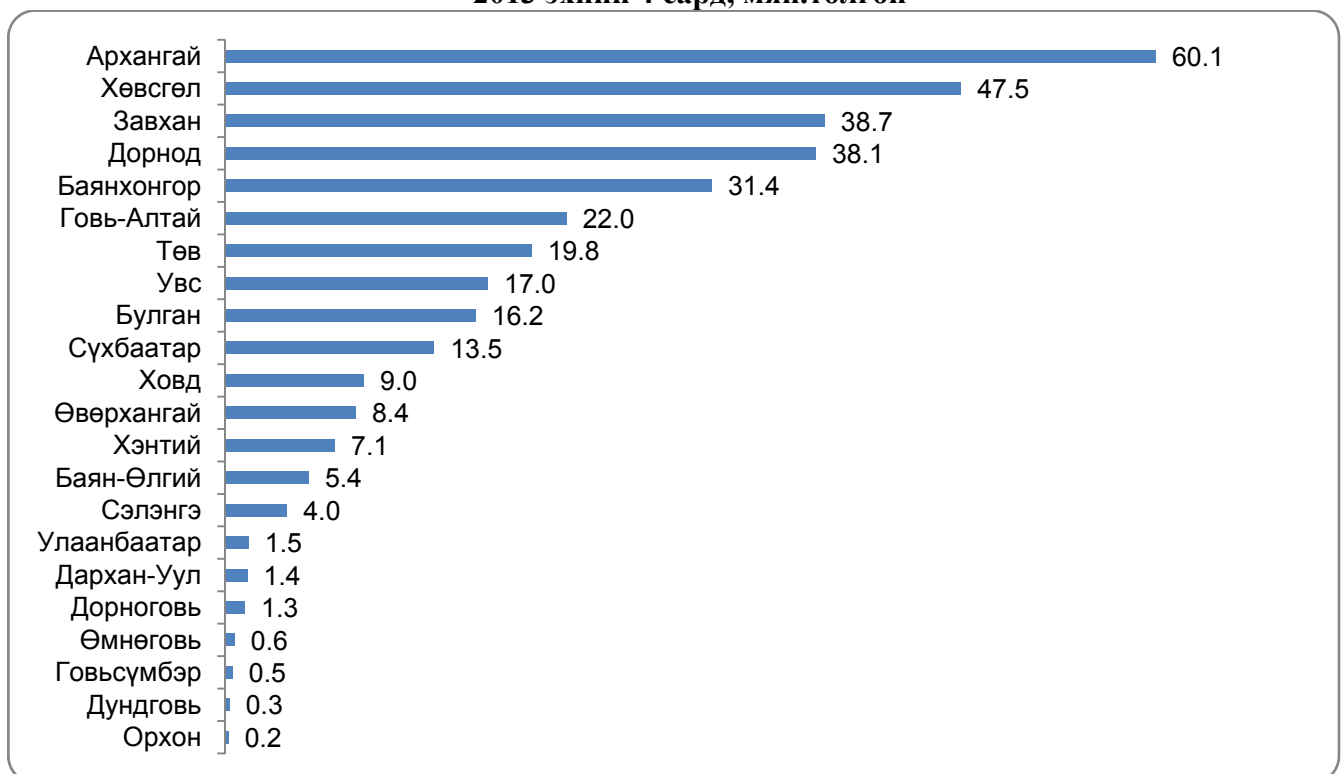
**Бойжуулсан төл, төрлөөр,
жил бүрийн эхний 4 сард, мян.толгой**

Том малын зүй бус хорогдол 2013 оны эхний 4 сард улсын хэмжээнд 344.1 мян.толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 149.3 мян.толгой буюу 76.6 хувиар өссөн байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 15.7 мянга, үхэр 40.0 мянга, тэмээ 0.4 мянга, хонь 131.1 мянга, ямаа 156.8 мянга байна. Нийт хорогдлын 38.1 хувийг хонь, 45.6 хувийг ямаа эзэлж байна.

**Зүй бусаар хорогдсон том мал, аймаг, нийслэлээр
2013 эхний 4 сард, мян.толгой**

3. ҮНЭ МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 4 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Өвөрхангай, Хөвсгөл, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дундговь аймагт хамгийн бага буюу 25.0-28.0 мян.төг; Төв, Архангай, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-42.0 мян.төг; адууны ширнийх Орхон, Баянхонгор, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд аймагт хамгийн бага буюу 20.0-30.0 мян.төг; Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Говьсүмбэр, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 32.0-35.0 мян.төг; ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Говь-Алтай, Баян-Өлгий, Хэнтий, Ховд, Архангай, аймагт хамгийн бага буюу 50.0-53.0 мян.төг; Орхон, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Завхан, Архангай, Хөвсгөл аймагт хамгийн их буюу 58.0-62.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр, Баянхонгор, Орхон, Сэлэнгэ, Төв, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-7.5 мян.төг буюу 2.6-27.3 хувиар өсч, Булган, Дундговь, Завхан, Хөвсгөл, Өвөрхангай, Дорнод, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-10.0 мян.төг буюу 4.5-28.6 хувиар буурч, Архангай, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 5.0 мян.төг буюу 16.7-20.0 хувиар өсч, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд, Архангай, Баянхонгор, Орхон, Өвөрхангай, Дорнод, Дундговь, Дорноговь, Төв, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 2.8-50.0 хувиар буурч, Булган, Хөвсгөл, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Завхан, Өмнөговь, Баян-Өлгий, Ховд, Архангай, Баянхонгор, Хөвсгөл, аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-8.0 мян.төг буюу 3.3-15.6 хувиар өсч, Говь-Алтай, Булган, Орхон, Дархан-Уул, Дорнод, Дундговь, Төв, Сүхбаатар аймагт 2.0-11.5 мян.төг буюу 3.3-17.3 хувиар буурлаа.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Хонины ноостой 1 ширхэг нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

4. ГАЗАР ТАРИАЛАН

ХАВРЫН ТАРИАЛАЛТАНД БЭЛЭН БАЙГАА БУУДАЙН ҮР,
бүс, аймгаар, жил бүрийн 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар

Аймаг <i>Aimags</i>	2012.V.1	2013.V.1	$\frac{2013.V.1}{2012.V.1}$ %
Дүн/Total	33 194.5	38 029.0	114.6
	Баруун бүс	Western region	
Дүн/Subtotal	975.5	684.0	70.1
ГО/GO	64.0	54.0	84.4
ЗА/ZA	40.0	-	-
УВ/UV	871.5	625.0	71.7
ХО/ХНО	-	5.0	-
	Хангайн бүс	Khangai region	
Дүн/Subtotal	6 893.0	7 927.0	115.0
АР/AR	435.0	550.0	126.4
БУ/BU	4 189.0	4 000.0	95.5
ОР/OR	141.0	748.0	530.5
ӨВ/OV	195.0	129.0	66.2
ХӨ/KHS	1 933.0	2 500.0	129.3
	Төвийн бүс	Central region	
Дүн/Subtotal	21 598.0	26 761.0	123.9
ДА/DA	1 088.0	684.0	62.9
СЭ/SE	14 280.2	19 000.0	133.1
ТӨ/TO	6 229.8	7 077.0	113.6
	Зүүн бүс	Eastern region	
Дүн/Subtotal	3 728.0	2 657.0	71.3
ДД/DD	2 323.0	1 055.0	45.4
ХЭ/КНЕ	1 405.0	1 602.0	114.0